

Bilim ve Teknik Kulübü

G ü l g ü n A k b a b a

Barış, Mine, Çağlar, Deniz ve Bahri, beşinin de ortak bir amacı var. Belgesel film çekmek; çocukken kurdukları hayali gerçek kılıp, çok sevdikleri yabancı hayvanların yaşamını film karelerine aktarmak istiyorlar. Onlar doğayı gözlemek, bunları kaydetmek ve ortaya çıkan ürünü vahşi yaşama yararlı olacak şekilde kullanmak için bir araya geldiler. Anadolu Vahşi Yaşam Kulübü bu gençlerin çatılarına verdikleri isim. Onlar ilk olarak kulaklı orman başkuşunu filme çektiler, ardından da deniz kaplumbağaları gelecek. Muhabirimiz Savaş Volkan Genç de, onların aralarına katıldı, çalışmalarını gözledi ve hem bu grubu hem de kulaklı orman başkuşunun ilginç yaşamını bizlere hazırladı.

Anadolu Vahşi Yaşam Grubu ile iletişim için: Barış Kasimoğlu: bariskasimoglu@yahoo.com Mine Aslan: mi-

neaslan@celiknet.com Savaş Volkan Genç: svgenç@yahoo.com

ASIO NASIL KURTULUR?

Barış Kasimoğlu, *Asio otus*'un (kulaklı orman baykuşu) doğal yaşamı belgeselinin yapımcılığını üstlenmiş bir veteriner hekim ve egzotik hayvanların ağırlıkta olduğu bir pet shop işletiyor. Barış, 1999'da, Mogan Gölü çevresinde kuş gözlemlerine katılmış. Amacı, bu tip çalışmaları ilerletmek ve *Asio otus*'un envanterini çıkartmak için ilk adımı atmak. Bu yolda ilerlerken Anadolu Vahşi Yaşam Grubu altında gönüllüleri bir araya getirmek istiyor. Barış'ın *Asio otus*'u bulması da hayli ilginç. Yaz ayında kendisine tedavi edilmesi için getirilen bir kerkenez (atmaca) onun baykuşların izini sürmesine yol açmış. Çevredeki insanlarla yaptığı konuşmalar sonunda, Çayyolu ve Beytepe dolaylarında birçok yırtıcı kuş olduğunu öğrenmiş; daha sonra bunların dışkı ve tüylerini aramış, topladığı örnekleri Atıl Albayrak ile incelemiş ve konaklaması olası ağaçları gözlemlemeye başlamış. Görüldüğü kuşların "kulaklı" tabir edilen kafa yapısı Barış'ı *Asio otus otus*'un izini sürdüğüne ikna etmiş. İnsanlara bu kadar yakın yaşayabilen bu kuşların yine bizler tarafından uğradığı zararları insanlar anlatmak için bu belgesel projesini tasarlamış.

Mine Aslan, belgeselin yönetmenliğini ve kamera manlığını yapıyor. Halen Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde öğrenci. "Mikrokozmoz" ve "Kuşlar Kanatlı Uygarlık" filmlerinin kendisinde yarattığı heyecanı anlatırken, o sırada kurduğu hayalin

ilk adımının bu belgesel çekimi olduğunu söylüyor. Filmin süresi on beş dakika. Ben, "üç aylık emeğin özeti bu kadar mı?" diye düşünürken Mine izleyicilerin ilgisini ayakta tutmak için belgesellerin ya kısa süreli çekildiğini ya da uzun filmlerin bölümler halinde yayınlanması gerektiğini, böylece hedef kitleye daha kolay ulaşılacağını anlatıyor.

Çağlar Aydoğan da Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde öğrenci. Belgeselin set ışıkçısı, aynı zamanda kameramanlık görevinde Mine'ye yardım ediyor. Bu ikili daha önce çeşitli programları çekmişler, ama doğa belgeseli açısından bu ilk işleri. Çağlar geçtiğimiz Ağustos ayı içerisinde sınıf arkadaşısı İrfan Yıldırım ile "Kendi Dilinden" adını verdikleri Laz müziği konulu filmle ilk belgesel deneyimini yaşamış. Artvin Arhavi'de geçen on üç günün ardından, İstanbul'da yaşayan ve Laz müziği yapan sanatçılarla

söyleşiler yapmışlar. Şimdi çektikleri baykuş belgeselinden çok farklı ve kolay olduğunu söylüyor Çağlar.

Set fotoğrafçılığı ve asistanlığı yapan Deniz Kospak turizm otelcilik mezunu. Barış ve Mine'ye göre, Deniz ekibin her şeyi; böyle olduğunu da, onlarla beraber olduğunuzda hemen fark ediyorsunuz. Çekim sırasında gerekli ihtiyaçlarınızı belirleyip yola çıkmadan hepsini hazırlıyor. Gün boyunca yapılacak işleri doğru bir zamanlamayla hatırlatıyor. Hatta misafir olarak katılanların bile (ki bu ben oluyorum) hafıza defteri durumunda.

Bahri Yüksel ve Levent Özer yapımcı ve yönetmenin titizlikleriyle bu ekipte yer alan kişiler. Bahri bilgisayar operatörü, proje taslağını yazıya döken, bürokratik işlemleri hızlandıran kişi. Bir anlamda ekibin katalizörü, hali hazırda Anadolu Vahşi Yaşam Grubu'nun İnternet sayfasını hazırlıyor. Levent Özer ise belgeselin müziklerini yapıyor. Kısacası bu amatör denilen ekip oldukça profesyonel çalışıyor.

Asio projesi bu kadar kişi ile başlamasına rağmen bu kadar kişiyle bitmemiş. Çekimler sırasında aralarına "Garibe" de katılmış. Garibe bir sokak köpeği. Çayyolu çekimleri sırasında ekibin yanına gelmiş, bir daha da ayrılmamış. Yardımsız azımsanacak gibi değil. Bir av köpeği gibi iz sürüp, tarla fareleri ve köstebek yuvalarını bulmuş. Böylece *Asio otus*'un av sahalarını kolaylıkla tespit edip, görüntüleyebilmişler. Garibe bu hizmeti karşılığı bir kutu mama ile ödüllendirilmiş.

Bu gönüllü ekibe çekim tekniği konusunda danışmanlığı Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Sinema Televizyon Bölümünden Yrd. Doç. Dr. Ufuk Küçükcan ve Öğretim Görevlisi Erdem Gösterişli yapıyor. Ekip belgesel için Pro-DV kamera kullanmış, *Asio otus*'un onların deyimiyle "Asiye"nin sürekli aynı ağaca tünemesi kamera ayarları konusunda çok avantaj sağlamış. Tüm ülkeyi felç eden kar yağışından okulları tatil olan çocuklar dışında bir de Çağlar mutlu olmuştur? Night-shot kameraları olmadığı için filtre yardımıyla ay ışığı efekti yapan Çağlar, ışığı mükemmel yansıtan kar örtüsüyle zifiri karanlık noktalara tüneyen baykuşların gece çekimlerini kolaylıkla yapabilmiş. Elbette bu kolaylığı söylerken dondurucu soğuk hiçbir hatırlamak istemiyor. *Asio otus* konusunda Hacettepe Üniversitesi Biyoloji Bölümü Zooloji Anabilim Dalından Doç. Dr. Zafer Ayaş ve Araştırma Görevlisi Atıl Barış Albayrak danışmanlık yapmış. Belgeselin çekimi sekiz gün sürmüştü, alt yapıysa çok daha uzun; Mine ve Barış iki aylarını baykuş hakkındaki bilgileri içeren araştırma dosyasıyla; gerekçe, amaç, hedef kitle, bütçe, teknik ekipman ve çekim süresi gibi ayrıntıları içeren belgesel dosyası hazırlamakla geçirmiş.

Bu ekipte tanıştımda bana 40 saattir uyumayıp çekim yaptıklarını ve tüm gün boyunca çekime

devam edeceklerini söylediklerinde onlara pek inanamamıştım. Öyle ya o anda hepsi benden daha canlı, daha dinç görünüyordular. Bu gücü nereden bulduklarını anlamam çok zamanımı almadı. *Asio otus*'a dört metre yaklaşıp göz göze geldiğinizde ne soğuşu, ne yorgunluğu hissediyorsunuz. Bu güzel kuş size adete enerji yüklüyor. Verdikleri kısa molalarda bir gece önce aynı ağaçta 17 *Asio otus* tespit ettiklerini anlatıyorlar. Kuşların arasında çekim ekibine alışanlar da varmış; öyle ki bu dört baykuşun yanında saklanma ihtiyacı duymadan dolaşıp, çok rahat konuşabiliyorlarmış.

Asio otus doğayı bizimle paylaşan canlılardan biri. Bir zaman onun olan arazileri kendimiz için acımasızca kullanıyoruz şimdi. O, yaşayabilmek için en büyük düşmanı olan insandan saklanmak zorunda. Tünedikleri ağaçlardan onları kovalamak için insanların attıkları şeyleri gösteriyor bize Deniz. Ne yok ki aralarında? Plastik top, çay poşeti, eski ayakkabı. Onunsa tek yaptığı gün boyunca ağaçta tünemek ve gece avlanmak. Nisan ayı içerisinde Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi'nde gösterilmesi planlanan bu kısa belgeselde yapımcıların amacı, bizlerin iç içe yaşadığı canlıların yalnızca kendi türümüz olmadığını anımsatmak. Bu ekip yeni projelerle yola devam etmek için şimdiden kollarını sıvadı. Nisan ortasına araştırma ve belgesel dosyasını bitirip, Temmuz ayında çekimlere başlamak istiyorlar. Bu seferki konu deniz kaplumbağaları. Günden güne büyüyen ekibin gelecek her türlü yardıma ve düşünceye kapıları sonuna kadar açık.

Kulaklı Orman Baykuşu

Asio otus ilk olarak 1758'de İsveçli doğa bilimci Carolus Von Linnaeus (1707-1778) tarafından tanımlandı. Orta büyüklükte (dişilerin ortalama büyüklüğü: 37 cm- ağırlığı: 282 gr, erkeklerin ortalama büyüklüğü: 34cm - ağırlığı: 259 gr) gece avlanan, orman hayvanlarından. Bu kuşlar Kuzey Amerika'dan Avrasya ve Kuzey Afrika'ya kadar geniş bir yaşam alanına sahipler. *Asio otus*'un 4 alt türü var. *Asio otus tuftsi*, Kuzey Amerika'nın iç kısımlarında ve Britanya'da yaygın. *Asio otus wilsonianus*, Yalnızca Kuzey Amerika'da bulunuyor ve soyu tükenme tehlikesinde. *Asio otus otus*, en yaygın olan ve ülkemizde bulunan tür. *Asio otus canariensis*, Kanarya adalarında rastlanıyor.

Tünerken ince yapılı ve öne doğru kamburlaşmış halde görülürler. Kafasının ortasında yer alan çıkık kulak tüyleri genellikle kalkık durumdadır. Vücudun büyük kısmını kaplayan iri benekler kahverengi ve kirli sarı renkte. Erkeklerin tüyleri dişilerden daha kısa. Gözleri parlak yeşil ve etrafı siyah tüylerle çevrili. Yüzü yuvarlak ve turuncudan kahveye değişen renkte. Gaga siyah, alın beyaz olup beyaz çıkık bir çeneye sahip. Ayak ve bacaklar gür tüylerle kaplı.

Gençler yetişkinlere benzer, ancak lekeleri belirgin değil. Kafa püskülleri daha kısa ve belirsiz. Yüz küresi koyu, vücut tüyleri gri-beyaz renkte. Kanat çırparken hemen hemen hiç ses çıkarmazlar. Manevra yetenekleri çok yüksek; sık çalıların arasına kolaylıkla dalış yapabilirler. Avlarını havada sürekli kanat çırpıp asılı kalarak gözlerler. Tünerken kamuflaj amacıyla kendini ağaç dalına benzetmek amacıyla vücudunu uzatıp gerer.

Asio otus, açlık orman arazilerinde ve nadase bırakılmış tarlalarda belli bir menzilden birden saldırarak avlanır. Ender olarak tüneyip yuvalandıkları ağaçlık arazilerde de avlanırlar. Daha çok akşam karanlığından şafaktan hemen öncesine kadar aktifler. En önemli avları da memelilerdir. Pek çok bölgede tarla fareleri popülerken, diğer yerlerde ikinci sırayı geyik faresi alır. Güney batı çöllerinde cüce fare ya da kanguru faresiyle beslenirler. Diğer memeli avları arasında yarasalar, yuvarlak kuyruklu tavşanlar,

sincaplar, küçük Amerika sincabı gibi hayvanlar yer alır. Kuşlar ender olarak havada avlanır. Kanatlı avlarının çoğu küçük ve yere yakın uçan türlerdir. Kuş avları arasında, güvercin, kanarya, karatavuk, tarlakuşu gibi türler yer alır. Küçük baykuş türleri ya da orman tavuğu gibi büyük türler de ender olarak münülerine girer. Bazen, böcek, kurbağa ve yılanları da yerler.

1-2 metre yüksekten uçarken kafasını tek tarafı yatırarak avlarının çıkardıkları sesleri dinler. Av gördüğü anda baykuş süratle saldırıya geçer ve avı güçlü pençeleriyle yere serer. Küçük avlar hemen orada yutulur ya da ağızda bir ağaç dalına taşınır. Besinlerini büyük yuvarlak lokmalar halinde yutarlar. İçinde tüy ve kemik parçaları bulunan bu lokmalar yutulduktan 3-4 saat sonra tekrar ağıza gelir.

Yuva olarak daha çok eski saksı, karga, kuzgun, şahin ya da balıkçı yuvalarını seçerler. Çok ender olarak, kaya yarıklarına, ağaç boşluklarına ya da açlık yerlere yuva kurarlar. Yuvalar çoğunlukla ağaçlık alanlardadır ve genellikle çalılar, sarmaşıklar ve dal parçalarıyla çevrelenmiştir.

Erkekler önce o bölgede yaşayan diğer kuşların yuvalarını işgal eder ve daha sonra da kendi bölgesel çağrılarını başlarlar. Çiftleşme dönemleri martın ortası ve mayıs ayları arasındadır. Yuvanın etrafında düzensiz uçuşlar, kanat çırpmalar ara sıra kanatlarını gövdelerine vurmaları çiftleşme çağrılarıdır. Dişiler de kendi özel bağırışlarıyla yanıt verirler. Erkek aşağıda çiftleşme çağrılarını yaparken, dişi de yuvanın etrafında sıçrayarak seçimini yaptığını bildirir. Daha sonra dişi de çiftleşme uçuşları yapar ve yuvaya geri döner. Erkek yuvaya konduğunda kanatlarının çırparak dişiye yaklaşır. Birbirlerinin tüylerini düzeltir ve birbirlerine kur yaparlar. Birleşme sonrası dala birbirlerine yakın bir şekilde tünerler. Daha sonra dişi yuvaya geçecektir. Eski yuvalar, yumurtalar bırakılmadan önce soyulmuş ağaç kabukları, tüyler, ve yapraklarla çevrelenir. 3 - 8 arasında yumurta bırakırlar (ortalama 4-5). Bu sayılar kuzeyden güneye ve doğudan batıya gittikçe değişiklik gösterir. Yumurtalar düzensiz olarak 1 - 5 günde bir çıkar. İlk yumurtayla birlikte dişi kuluçkaya yatar. Dişi altı yumurta için ortalama 10-12 gün harcar. Kuluçka dönemi 25-30 gün kadar sürer. Yavrular 3 hafta içerisinde yakın dallara doğru yürümeye başlarlar, ancak 5 haftadan önce uçamazlar. Gençler yaklaşık 2 ayda ailelerinden ayrılırlar. Üreme başarısı besin ve etraftaki diğer yırtıcıların miktarına bağlıdır. Baykuşlar genellikle yalnız kuş-

lardır; ancak çiftler halinde de görülebilirler. Eğer ku-
luçkadaki yumurtalar kaybolursa 3 hafta içinde çift
yeni bir yuva bulur.

Üreyen kuş miktarı düşüktür; ancak besinin bol
olduğu, kuş türleri bakımından zengin bölgelerde ko-
loniler halinde üreyebilirler. Kendileri yuva yapmadık-
ları için üremeleri diğer kuş türlerinin zenginliğine
bağlıdır.

Yuvasını çok etkileyici bir biçimde savunur; davet-
siz bir misafirle karşılaştıklarında dişi baykuş kanatla-
rını genişçe açar ve kafasını öne eğir. Bu, onun nor-
malden 2-3 kat daha büyük görünmesini sağlar. Düş-
manlarını şaşırtmak için çok ilginç bir taktik de geliştirmişlerdir. Düşmanlarıyla karşılaştıklarında yaralan-
ma taklidi yaparak kendilerini sesler çıkararak yuva-
dan aşağı atarlar. Ender olarak kötü amaçlı saldırı-
lar. Bu saldırılarda pençelerini düşmanın yüzüne ya
da boğazına yönlendirirler.

Açık arazilerde, orman sınırlarında, çalılık bölge-
lerde, nehir boylarındaki ağaçların üzerinde yaşarlar.
Üreme alanları, açık arazilere komşu kalın ağaçların
olduğu bölgeler. Kışın tünemek için sık çalılıklara ve-
ya kalabalık çam ağaçlarının olduğu bölgelere ihtiyaç
duyarlar. Tünemeleri için ormanın sık ağaçlarla kaplı
korunmalı bölgeleri elverişlidir. Yol kenarlarındaki sı-
ralı çalılara da tünerler. Baykuşların kış boyunca top-
luluklar halinde sık ağaçlıklı bölgelerde ve korunma-
sız açık arazilerde avlandıkları gözlenir (7-50 bay-
kuş). Bu tünekler her yıl genellikle aynı kuşlar tara-
fından kullanılır.

Esaret altındaki kakalı orman baykuşların 10 yıl-
dan fazla yaşadıkları biliniyor. Pek çoğu vurularak ya
da araçların çarpması sonucunda ölmektedir. Yumur-
talarının ve yuvalarının doğal düşmanlarının başlıcaları,
daha büyük baykuşlar, rakunlar ve büyük yırtıcılar.
Popülasyonlarının devamlılığı düzenli olarak av

bulabilmelerine bağlı olan *Asio otus*, Kuzey Ameri-
ka'da yok olmak üzere. Bunun başlıca nedeni, plan-
sız kentleşme ve baykuşların av sahalarının tarım
alanlarına dönüştürülmesi. Pestisid kullanımı (özellik-
le ülkemizde) bu kuşlar üzerinde direkt olmasa da do-
laylı bir etki oluşturur. Türlerinin devamı için ekilme-
miş alanların korunması, pestisid kullanımının azaltıl-
ması ve kozalaklı ağaçlardan oluşan koruların yıkımı-
nın önlenmesi gerekiyor.

Asio otus hakkında bilgilendirme ve düzeltmelerinden dolayı HÜ Biyoloji
Bölümü'nden Atıl Barış Albayrak'a teşekkürler.

Kaynaklar

Snow D. W. , Perrins C. M. , 1998. The Birds Of The Western Palearctic
Concise Edition Vol.1. Oxford University Press. 915-918.

Svensson L. , Grant P. , 2000. Bird Guide. Harper Collins Publishers.
212-213.

Heinzel H. , Fitter R. , Parslow J. "Türkiye ve Avrupa'nın Kuşları", Tür-
kiye Doğal Hayatı Koruma Derneği. 208-209.

Demirsoy A., Yaşamın Temel Kuralları Cilt 3, Kısım 2. syf. 363-366,
1995.

ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ BASIN TOPLULUĞU

Sınırsız İletişim Projesi 2004

Üniversiteli olmanın bilincine varan öğrenciler-
den oluşan ve kendini ifade etmek, fikir alışverişin-
de bulunmak adına faaliyetlerini sürdüren Uludağ
Üniversitesi Basın Topluluğu, Uludağ Üniversitesi
"Basın Kulübü" adı altında 1994'te kuruldu ve
2002'de yapılan bir yönetmelik değişikliğiyle, "Ba-
sın Topluluğu" adıyla çalışmalarına devam etti. İçin-
de bulunduğumuz bilgi çağında, amatör yazar çiz-
erleri, araştırmacı, sanatı seven, müzik dinleyen, çev-
resine duyarlı insanları, öğrenmeye ve kendini gelişt-
irmeye açık olan kişileri topluluk çatısı altında bir-
leşmesini amaçlayan topluluk, bu sayede günümüz
teknolojisini kullanarak iletişim sorununa çözüm
bulmaya çalışıyor. Topluluk, kişilerin yanı sıra, top-
lulukları, öğrenciyi ulaştırmak isteyen kuruluşları da
bir araya getirerek, iletişimde tam bir bütünlük sağ-
lamayı kendine misyon edinmiş.

10 yıldan beri faaliyet gösteren Basın Topluluğu,
bu yıl yepyeni bir proje olan "Sınırsız İletişim Proje-
si" ile gündem yarattı. Uludağ Üniversitesi Basın Top-
luluğu sözcüleri, projeye ilgili şu açıklamayı yaptı:
"Uludağ Üniversitesi Basın Topluluğu olarak günde-
mi takip etmeyi, haber değeri taşıyan her olayı baş-
kalarıyla paylaşmayı, evrenin sesi olan müzikle
yaşam bulmayı, doğanın o mükemmel gizemi ve sır-
larını merak etmeyi ve bilmeyi, yaşamın her yüzünü
ölümsüzleştirmek adına çizgilerle dans etmeyi, mü-
kemmel bir organizmaya sahip olan bedenlerimizin
sağlığına önem vermeyi, eğlenmeyi, gülmeyi, toplum-
da yer almak için bir ses olmayı amaçlıyoruz. Uludağ
Üniversitesi genelinde günümüz teknolojilerinden
faydalanıp etkileşimli iletişim ve bilgi akışıyla iletişi-
min sınırsız olduğunu kanıtlamaya karar verdik." Ya-
ni, topluluk öğrencinin büyük bir sıkıntısı olan ileti-
şim sorununa kökten çözüm bulup, herkesin yaptığı
iş, çalıştığı konuyu bir araya getirmeyi amaçlıyor.

Toplam 43 bin öğrencisi, 2071 akademisi, 1726
idari personeli ve 2000'i aşkın çalışan işçisiyle Tür-
kiye'nin en büyük üniversitelerinden biri olan Ulu-
dağ Üniversitesi'nde; 60'ı aşkın öğrenci topluluğu-
nun yapmakta olduğu konferans, sempozyum, semi-
ner, spor karşılaşmaları, yarışmalar, eğlenceli etkin-
likler gibi faaliyetlerin duyurulması geniş bir iletişim

ağını gerektiriyor. Ayr-
rıca doğal güzellikleri
ve eşsiz tarihi mekan-
larıyla yaşayan bir
kent olan ve hızla geli-

şenleşen Bursa'da rehberlik edecek bir kaynak
olmaksızın gezmek neredeyse olanaksız. Uludağ Üni-
versitesi'ni Bursa dışından kazanıp gelen öğrenciler,
üniversiteyi ve Bursa'yı tanımak için ciddi bir çaba
sarf etmek zorunda kalıyor. Bu tür bilgi ve iletişim
problemlerini gidermede yardımcı olacaklarına inan-
nan Basın Topluluğu, Bursa'yı üniversitelilere
ciddi, kaliteli ve öğrenciyi yönelik bir şe-
kilde tanıtmak amacıyla bu projeye baş-
ladılar.

Projenin içeriğinde kurulacak
olan iletişim ağı üç kısımdan oluşu-
yor. Bunlardan biri; topluluğun çıkar-
dığı "Akademi Gazetesi", diğeri "Ba-
sın Topluluğu Fakülte Mesaj Panoları"
ve en önemlisi olan "İletişim Portalı".
Topluluk sözcüleri, fakülteler, meslek yük-
sek okulları, konservatuar ve Mediko- Sosyal binası-
na yerleştirilecek olan panolarla öğrencilerin üniver-
sitedeki gündemi ve etkinlikleri takip etmeleri için
oluşturulan fakülte mesaj panolarının ardından, Bur-
sa geneline ve sonunda da Türkiye geneline yayıl-
mak istediklerini söylüyorlar.

Akademi gazetesiyle, amatör yazar-çizer öğren-
cileri bir araya getirecek. Gazete, medyanın olanakla-
rından birebir yararlanma olanağını sunmak amacı-
yla yayımlanıyor ve de Uludağ Üniversitesi'nin ilk ve
tek öğrenci gazetesi. İçeriğini; güncel haberler,
Bursa ve üniversite haberleri, köşe yazıları, deneme
yazıları, makaleler, karikatürler oluşturuyor. Ayrıca
gazetenin ileriki sayılarında, Bilim ve Teknik dergi-
sinde de ayrıntısıyla tanıtımı yapılan Doğal Yaşam
Topluluğu'na, "Doğal Yaşam Sayfası" olarak bir böl-
üm ayrılacak. Gazete, Uludağ Üniversitesi yerleşke-
lerinde dağıtılmakta.

Topluluk, projede iletişim aracı olarak İnter-
net'in daha etkili olduğunu düşünüyor. Bu nedenle
projenin asıl yükünü "İletişim Portalı" çekiyor. İle-
tişim portalında öğrencinin bulamayacağı bir şey
yok gibi. Toplulukların ve okuldaki etkinliklerin ha-
berlerini afişlerden takip etmeye gerek kalmayacak.
Bütün etkinlikler hakkındaki ayrıntılı bilgiler portal-

da mevcut olacak. Böylelikle üniversiteyi güncel ola-
rak takip edip, etkinlikler hakkında bilgi almak iste-
yen herkes, her şeyi tek bir adresten öğrenebilecek.
Üniversitedeki öğrenciler arasında aynı hobilere sa-
hip olan kişilerin birbirlerini tanıyabilmeleri için bu-
lunmaz bir kaynak yaratacak. İlgilendikleri alanlar
hakkında fikirlerini paylaşmak isteyenlerin bir araya
geldikleri bir ortam olacak. Örneğin, Beatles grubu-
nu seven ve ilgilenen herkesin birbirini tanıma fırsatı
olacak. Yapılan röportajlar sayesinde öğrenciler,
üniversitedeki öğretim üyelerini daha yakından tanı-
yabilecekler. Portalda, topluluk üyelerinin,

öğrencilerin, öğretim üyeleri ve diğer
üniversitelerden katılımcıların köşe
yazıları, makaleleri, kariyer yazıları,
deneme yazıları, şiirleri de olacak.

Uludağ Üniversitesi'nin geniş bir
fotoğraf arşivi de yapılacak; böyle-
likle üniversiteyi tanımak isteyen
herkese eşsiz bir kaynak sunulabile-
cek. TÜBİTAK Bilim ve Teknik dergisi,

Atlas, National Geographic gibi konusun-

da kendini kanıtlamış yayınları takip edip, dergile-
rin içeriğiyle ilgili bilgiler isteyenlere ulaştırılacak.
Portalda, Bursa'nın gezilebilecek yerleri hakkında
bir bölüm de var. Bu bölümde de, "nasıl gidilir, ne-
lere dikkat etmek gerekir, tarihinde neler olmuş-
tur?" gibi soruların yanıtları verilecek. Ayrıca Bur-
sa'daki güncel haberler ve etkinliklerin ayrıntılı tanı-
tımları yapılacak. Böylelikle üniversiteye yönelik eş-
siz bir şehir rehberi ortaya konulacak. Her site üye-
sinin fotoğraf ekleyebileceği biçimde tasarlanan ve
çeşitli kategorileri bulunan "Fotoğraf Galerileri"nde,
herkes kendi adına beş adet fotoğrafını yükleyebile-
ceği Kişisel Fotoğraf Galerisi oluşturabilecek. Çeşitli
dokümanların paylaşımına izin verecek şekilde tasar-
lanan Yükleme Merkezi'nde de arama yapılabile-
cek.

Topluluk, Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin içe-
riğini hazırlayacağı CERNET radyosunu da kurma-
yı planlıyor. Basın Topluluğu'nun her şeyden çok
üniversite öğrencilerinin desteğine gereksinimi var.
Başta Uludağ Üniversitesi'nden olmak üzere ilgile-
nen herkes, için siteye ulaşılacak internet adres-
leriye şöyle: www.yerleske.net, www.yerleske.com,
www.yerleske.uludag.edu.tr

Ayşegül Uğur

TÜRKİYE'DE BİR İLK İZMİR KENT MÜZESİ VE ARŞİVİ

İzmir muhabirimiz Aynur Gizer, Ege Üniversitesi Hukuk Fakültesi Basın Yayın Yüksek Meslek Okulu Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Bölümü mezunu ve halen Dokuz Eylül Üniversitesi, Torbalı Meslek Yüksekokulu, Mermer ve Doğal Taşlar Programında 2. sınıf öğrencisi. Bizlere ülkemiz için bir ilk olan İzmir Kent Müzesi ve Arşivi konusunda bir çalışma hazırladı.

İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin tarihi itfaiye binasını restore ederek yarattığı Müze, Kent'in MÖ 3000'lerden başlayan tarihi ve kültürüyle uyumlu, kentin bilincine sahip hemşehrileri yaratılabilmek, araştırmacılara, arşivde oluşturulan yüksek teknik altyapıyla donatılan bir ortam sunmak kaygı ve gereksinimiyle kuruldu. 10 Ocak 2004'te açılan Müze Arşivi'ne internet yoluyla da ulaşıyor.

Okunur Müze

İzmir Kent Müzesi, klasik müze anlayışı dışında, obje sergilenen bir müze olarak değil, "Okunur Müze" olarak tanımlanan türde. Müze'nin kurulmasında büyük emeği geçmiş Müze Müdür'ü Yrd. Doç. Dr. Fikret Yılmaz, okunur müze hakkında şunları söylüyor: "Okunur müze, bir kitabın okunmasına göre ziyaretçisini daha çok etkileyen; üstelik anlatılanı çok daha fazla hissedebilmek fırsatı ve yorum hakkı tanıyan bir iletişim olanağını sunmakta. Kent müzeleri, kent yaşamının öznesi olan kentlilere, yaşamlarını ve kültürlerini yeniden sunarak düşünme fırsatı verir. Yetişmekte olan kuşakların hepsinin eğitimi için katkı sağlar. Dolayısıyla kentlerini tanıyan ve aidiyet duygusuyla bağlı olan bilinçli kentliler yetişmesi için büyük katkı sağlar. Bu ve benzeri nedenlerle İzmir Kent Müzesi, durağan bir obje müzesi olarak değil, sınırsız sayıda ve formda sergi yapabilmek olanağına sahip bir müze olarak tasarlanmıştır."

Kentin Hafızası: Arşiv

Bina'nın ikinci katında yer alan araştırma ve konferans salonunda 24 adet çalışma masasında bilgisayarlar ile intranet sistemiyle arşivlenmiş belgelere ulaşılabilir. Aynı salonda, 8000 adet kitap, gazete, dergi bağışlanmış olan Dr. Orhan Koloğlu Kitaplığı'nda, İzmir hakkında yazılmış eserler ve temel başvuru kitapları araştırmacıların hizmetine sunulmak üzere düzenleniyor.

"Hybrid Camera Odası"nda belgeleri aynı anda hem mikrofilme, hem de digital olarak bilgisayara kayıtlayabilen bir kamera var. Bu kamera soğuk ışıklı optik okuyucu özelliği taşıdığı için, çekim sırasında belgelere zarar vermemekte. Mikrofilm çekme ve tarama (scanner) özelliği olan bu makinenin bir eşi, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunuyor. Kamera, yüksek görüntü kalitesi ve çözünürlük özelliğine sahip ve 100 adet gazete sayfası kadar alanı 4 saat içinde kaydedebiliyor.

Mikrofilm Tarayıcı Odası, Ankara Milli Kütüphane'de bulunan, İzmir ve Ege Bölgesi'ne ait yaklaşık 1834 adet mahkeme defteri, Osmanlı Devleti Kadı Defterleri, yaklaşık 100 000'den fazla belge, mikrofilmler halinde alınmış, digital kayıtları tamamlanmış. İzmir Milli Kütüphane koleksiyonunda bulunan gazete, el yazması ve süreli yayınların mikrofilm ve dijital ortama aktarılması devam etmekte. Bu seride 1440 cilt Osmanlıca ve yaklaşık 8000 cilt Latin alfabesiyle basılmış gazete bulunmaktadır. El yazması eserlerin toplamıysa 5000 cilde ulaşmakta; belgeler diskete kayıt ya da bilgisayar çıktısı olarak elde edilebilmekte.

Ofislerde, Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nden gelmiş 550 adet 19. yüzyıl belgeleri (kenti ilgilendiren sosyal yaşam, ticaret ve kültür içerikli), Osmanlı el yazması belgeleri transkript ediliyor. 1950 sonrası Belediye Meclisi'nde görüşülen konular, dönemin sosyal, kültürel, siyasi kişilikleri, olayları, vb. üzerinde araştırmacılar inceleme yapabiliyor.

Yabancı Ülke Arşivleriyle Takas

Yabancı ülke arşivlerinde bulunan ve gerçekten zengin olan belge birikimi takas yoluyla İzmir Kent Arşivi'ne kazandırılacak. Marsilya Ticaret Odası Arşivi, Venedik Devlet Arşivi, İngiltere'de bulunan (Public Record Office, Foreign Affairs) arşivleri ve diğer Avrupa belgelerindeki İzmir'e ilişkin belge ve kayıtların mikrofilmlerinin alınıp Kent Arşivi'ne kazandırılarak araştırmacıların hizmetine sunulması çalışmaları devam etmekte.

Açılış Sergisi

Müze açılış sergisi, İzmir Tarihi, M.Ö. 3000-MS 1933; Kent ve Ticaret, 1838-1933; Yangınlar ve Kent olmak üzere 3 ana bölümden oluşmuş. İleride malzeme ve görsel açıdan zenginleştirilmesi düşünülen birinci ve üçüncü bölümler, şimdi sabit sergi alanı olarak işlevlendirilmiş.

Birinci bölümdeki sergi, İzmir'in mitolojik döneminden başlayarak kentin serüvenini; yeniden kuruluşunu, Roma ve Bizans İmparatorluğu çağlarını ve İzmir'in Türklerin eline geçmesini işlemekte. İkinci bölümdeki geçici sergi alanının konusysa, İzmir'in en temel özelliklerinden olan ticaret ve liman kent özelliklerini kavrayan bir tema. İzmir'in 19. yüzyıla girerken ticaret dengeleri içindeki yeri, 1838 serbest ticaret anlaşması'nın kente etkisi, yabancı sermaye yatırımları, kentteki çok kültürlülüğün simgesi mabetler ile sosyal ve kültürel yaşam başlıklarında toplanmış. Üçüncü bölüm, kentin yangınlar bağlamında yaşadığı geçmişe ayrılmış.

Bütün bunlar dışında, alt katta 70 kişilik toplantı ve drama salonu, vestiyer, kitap-hediyelik eşya bölümü ve arşive kazandırılan malzemenin ilk ayrımının yapıldığı ön tasnif odası yer almakta. Bina bahçesinde 250 metrekairelik alan içinde kent kültürünün bir parçası olan İzmir yemekleri lokantası ve kafe bulunmaktadır.

Müze Müdürü Dr. Fikret Yılmaz, bahçe içinde İzmir ile ilgili her türlü objenin replika ve emtasyonlarının, üç boyutlu objeler ve ilgili öykülerin yer alacağı serginin ileriki günlerde yeniden düzenleneceğini belirtti. Sözü öz, bu müzeyle İzmir, artık kültürünü kayıt altına alarak sağlam bir hafızaya kavuştu!

Yardımlarından dolayı, Dr. Fikret Yılmaz, Araştırma görevlileri- Yasemin Özcan, Şahin Son-yıldırım, Züleyha Sönmezcişik'a teşekkür ederiz.

Haberler...Haberler...Haberler...Haberler...Haberler...Haberler... Haberler...

Avrasya Ornitoloji Kongresi

Onursal başkanlıklarını Akdeniz Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yaşar Uçar ve Hacettepe Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Tunçalp Özgen'in yaptığı 1.Uluslararası Avrasya Ornitoloji Kongresi, 8-11 Nisan tarihleri arasında Antalya'da yapılacak. Amacı, kuş bilimiyle uğraşan, her kesimden insanı bir araya getirip, bilgi alış verişleriyle sorunları ve neler yapılabileceğini tartışmak olan bu toplantı; doğasını, avifaunasını ve insanını seven herkese açık. İletişim için: Kongre Bilim Sekreteri Tamer Albayrak, Akdeniz Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Biyoloji Bölümü, Antalya/Türkiye Tel: +90 535 208 54 57 Faks: +90 242 227 89 11 e-posta: ornithology@akdeniz.edu.tr www.akdeniz.edu.tr/fenedebiyat/ornithology

ği kongrenin bildiri ve poster konuları şöyle: Hayvansal gıdalardan kaynaklanan sağlık riskleri; GMP, HACCP ve risk analizleri; Gıda kaynaklı patojen mikroorganizmalar; Hayvansal gıdalardan kaynaklanan enfeksiyon ve intoksikasyonların epidemiyolojisi; Gıda kaynaklı patojen mikroorganizmalarda antibiyotiklere dirençlilik; Gıda kaynaklı patojenlerin fenotipik ve moleküler karakterizasyonu; Gıda kaynaklı patojenlerin saptanmasında kullanılan hızlı teknikler; Gıdalarda bozulma etkenleri ve gıda muhafazası; Hayvansal gıdaların modern üretim teknolojileri ve sağlıklı ilişkileri; Gıda kontaminantları; Gıda katkı maddeleri; Gıda kontrolüne ilişkin ulusal ve AB mevzuatı.

İlgilenenler için: AÜ Veteriner Fak. Besin Hijyeni ve Tek. ABD 06110, Dışkapı, Ankara e-posta: sedaormanci@yahoo.com ahmetkoluman@hotmail.com Tel: (312) 317 03 15 / 223 (312) 317 03 15 / 268 Faks: (312) 317 00 10 web: www.vetgida.ankara.edu.tr

Savaş Volkan Genç

Türk Tıp Tarihi

Bu yıl sekizincisi düzenlenecek olan Türk Tıp Tarihi Kongresi 16-18 Haziran tarihinde Sivas-Divriği'de yapılacaktır. Divriği ve Sivas Darüşşifaları Türk sanat ve mimarisini taşıdığı önemin yanında tıp tarihi açısından da önem arz etmekte. UNESCO tarafından ülkemizdeki tarihi eserler arasında korunması gereken başlıca eser olarak belirlenen Divriği Darüşşifası, düzenleme komitesine de oturum konularını belirlemede ilham kaynağı olmuş. Yörenin sağlık hayatına ışık tutacak tarih bilgisini ve geleneğini, özellikle de Selçuklu dönemi tıp tarihi ana konular olarak belirlenmiştir.

Kongre, Türk Tıp Tarihi Kurumu, İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi Deontoloji ve Tıp Tarihi Anabilim Dalı, Sivas Valiliği, Sivas Belediyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Divriği Kaymaklığı, Divriği Belediyesi, Divriği Tabiat Varlıklarını Koruma ve Sosyal Yardımlaşma Derneği ve Divriği Kültür Derneği'nin ortak çalışmalarıyla düzenlenecektir.

İlgilenenler için: Kongre Sekreteri: İnci Hot, İÜ Cerrahpaşa Tıp Fak. Deontoloji ve Tıp Tarihi ABD İstanbul Tel/Faks: (212) 529 03 64/414 30 36 e-posta: inci_hot@myonet.com

Veteriner Gıda Hijyeni

Onursal başkanlıklarını Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nusret Aras ve Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dekanı Prof. Dr. İbrahim Burgu'nun yaptığı, uluslararası katılımlı 1. Ulusal Veteriner Gıda Hijyeni Kongresi, 29-30 Eylül tarihleri arasında, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dışkapı Kampüsü'nde yapılacaktır. Kongre Başkanı Prof. Dr. İrfan Erol'un, "Türkiye'de gıda güvenliğinin sağlanması konusunda yaşanan sorunların bilimsel bir platformda tartışılarak ortaya konması ve somut çözüm önerileri-ne dayalı sonuçların kamuoyuna ve yetkili kuruluşlara duyurulacak olması yönüyle önemli bir adım olacağı inancını taşımaktayız." sözleriyle içeriğini özetledi-

Çukurova Deltası Biosfer Rezervi

Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Peyzaj Mimarlığı bölümü tarafından düzenlenen 'Biosfer Rezervleri Planlaması ve Yönetimi Çalıştayı', Adana'da gerçekleştirildi. Avrupa Birliği Life Programı tarafından desteklenen 'Çukurova Deltası Biosfer Rezervi Projesi', Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Adana Valiliği, Adana Güçbirliği Vakfı ve ÇETKO (Adana Çevre ve Tüketici Koruma Derneği) ile Çukurova Üniversitesi Peyzaj Mimarlığı bölümü tarafından yürütülmekte.

Biosfer rezervleri fikri, dünyada ilk kez 1968'de, UNESCO tarafından düzenlenen bir konferansta gündeme geldi. Biosfer rezervi; özellikle gelişmekte olan ülkeler için önerilen bir koruma-kullanım biçimi olup, daha çok 'bölgesel kalkınmayı sağlayarak korumayı' amaçlamakta ve bu nedenle özellikle halkın katılımını ön planda tutmakta. Günümüzde dünyada 97 farklı ülkede, toplam 440 biosfer rezervi bulunmakta. Ülkemizdeyse şu an için biosfer rezervi bulunmamakta. Proje kapsamında şu ana kadar Çukurova Delta'sının biyolojik çeşitliliği, doğal potansiyeli, sosyo-ekonomik durumu ayrıntılı olarak analiz edilerek bütün veriler bir 'veri bankasında' toplanıp, bu veriler temel alınarak biosfer rezervi planlaması gerçekleştirildi.

Üç gün süren çalıştayı ilk gününde de, uzmanlar tarafından 'biosfer rezervinin ne olduğu, nasıl ortaya çıktığı ve gelişim süreciyle Almanya'daki biosfer rezervlerinin gelişimi, Schorheide-Chorin biosfer rezervi hakkındaki bilgi verildi.

Çalıştayı ikinci gününde, yabancı uzmanlar tarafından yine Almanya'da uygulanan 3 farklı biosfer re-

zerviyile Çukurova Deltası Biosfer Rezervi Planlaması hakkında Prof. Dr. Türker Altan bilgi verdi. Çalıştayı son günündeyse, genel değerlendirme paneli ve Adana'nın Karataş ilçesinde bulunan Akyatan'a teknik gezi düzenlendi.

Serdar Akkaya

Kimya Haftası Başlıyor...

ODTÜ Kimya Topluluğu'nun, 27-30 Nisan tarihleri arasında düzenleyeceği V. Kimya Haftası'nın içeriği belli oldu. Hafta boyunca çeşitli seminerler, liseler arası proje yarışması, ODTÜ tanıtımı (kampüs ve Kimya Bölümü), Kriminal Laboratuvarı gezisi ve film gösterimi yapılacak. Seminer verecek olan öğretim üyeleri ise şu isimlerden oluşuyor: ODTÜ Fen Fakültesi Kimya Bölümü Başkanı Prof. Dr. Hüseyin İşçi, Hacettepe Üniversitesi Fen Fakültesi Kimya Bölümü öğretim üyesi ve 2000 yılı Hacettepe Üniversitesi Bilim Ödülü sahibi Prof. Dr. Mehmet Doğan, Bilkent Üniversitesi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Şefik Süzer, ODTÜ Fen Fakültesi Kimya Bölümü öğretim üyesi ve 2003 yılı TÜBİTAK Temel Bilimler Bilim Ödülü sahibi Prof. Dr. Levent Toppare, Ege Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Biyokimya Bölümü öğretim üyesi ve Türkiye Doping Kontrol Merkezi Başkanı Prof. Dr. Aytekin Temizer. Ayrıca seminer ve kendilerinin tanıtımını yapmak üzere çeşitli şirketlerden katılımcıların yer alacağı haftada, kimya biliminin sembol isimleri, bilim tutkunları, lise ve üniversitedeki öğrenciler bir araya gelecek. Ülkemizin ihtiyaç duyduğu bilimsel çalışmalar için genç potansiyeli artırmaya yönelik etkinliklerin de düzenleneceği organizasyona başvuru için son gün 15 Nisan ve katılım da ücretsiz.

İlgilenenler için: Nazmiye Akca (Ayrıntılı bilgi katılımcı formu için) Yer: ODTÜ Kimya Bölümü Seminer Salonu Tel: (312) 210 32 03 Faks: 210 12 80 web: www.kimyatoplulugu.org

Restorasyon ve Konservasyon Seminerleri

Ankara Üniversitesi, Başkent Meslek Yüksekokulu Restorasyon ve Konservasyon Programı bahar dönemi seminerleri bu konuda çalışmalarda bulunan akademisyenlerce verilmekte. Bütün öğretim elemanları ve öğrencilere açık olan ve Çarşamba günleri 15:30'da başlayacak olan seminerlerin programı şöyle belirlenmiş: '7 Nisan, 'Geçmişten Günümüze Seramik Üretim Süreci', Doç. Dr. Candan Dızdar Terwiel, (HÜ Güzel Sanatlar Fakültesi, Seramik Bölümü); 21 Nisan, 'Kültür Varlıklarının Belirlenmesinde Çağdaş Tekniklerin Kullanımı', Dr. Fuat Gökçe (ODTÜ Mimarlık Fakültesi, Restorasyon Anabilim Dalı); 5 Mayıs, 'Dünyada ve Türkiye Müzecilik' İlhan Temizsoy (Anadolu Medeniyetleri Müzesi Eski Müdürü); 12 Mayıs, 'Roma Hamamı Açık Hava Müzesi Bizans Mezarı Duvar Resimleri Restorasyonu ve Konservasyonu' İlknur Elyıldırım, (Anadolu Medeniyetleri Müzesi).

İlgilenenler için: Ankara Üniversitesi, Başkent Meslek Yüksekokulu Dil ve Tarih - Coğrafya Fak. Ek Bina, Sıhhiye, Ankara (Seminer Yeri) Tel: (312) 311 49 44 Faks: (312) 311 43 56 e-posta: bmyo@huanity.ankara.edu.tr web: www.ankara.edu.tr/colleges/baskent